Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 15 декабрь, 1973 ш. ● № 149 (1510). ● Мах 2 коп.

НАХА ЭША ТОВАРАШ-ДУКХАГІА

ХІара шера тоалу вай мехка бахача наьха вахара хьалаш. Цунца дувзаденна КПСС XXIV съезде белгалдаьхкнаш вай мехка бахача наха эша товараш дукхагІа эрахецира бакъо дерзийна лоарХІам болаш гІулакхех хилар. Уж дукхагІа эрахецара нйсларІга пятилетка нхоа-лаьттара, хоадамбеча шера дохкийнн бехнтохкамех денхарашца тІамийцад Нохч-ГІалгІайчен промышленноста нъаъьхегамхоза. Уж толаме нхоачаш а дош наьха хьашташ царна махетта Іалашдора республикерча дуккхача предприятей, организацей коллективаша хьинар ихо ца дош нъаъьхг. Цъьабакъа, цкъайочча министерстваш, ведомстваш, предприяташ кулгалхоша тесса лелабу из лоарХІаме болх. Цунца дувзаденна да культурно-бытови гІулакхаштен бахача наха чІоагІгІа эшаш долеи товараш эрахецара уж шера план республика промышленносто 89 процент мара нхоачаш ца ви хилар. Цу лоарХІамерча участие ишгта болх бар бахьан долаш уж шера духхьара итт бетта нахага ІІа ца нхоачаш дисда 4,5 миллион гарга сома маьха тайп-тайпара хьалъа эша товараш.

Бахача наха эша товараш дукхагІа ара а хецаш КПСС XXIV съезда решеннш нхоачашъра тІагІерта къовсаЙ лоаттабе а дукха промышленни предприятеш я вай республике. Цар нхоачашъе культурно-бытови гІулакхаштен бахача нахаи эша товараш эрахецара паччахьалкхен планн тІамийца социалистически денхарашн. Из лоарХІаме болх хоатамаш вІашІтехьбахьнихъ Грозненски химически комбината, Грозненски ремонтно-механически завода, Нохч-ГІалгІай химически завода. Нестеровски лесничество, ишгта нхы дукхачча предприятей нулгалхоша. Масала, Грозненски химически комбинате эрахец художенственни гимнастика гІозарн, соми бацдаздараши дула пхъеГІаш, тайп-тайпара цветочницаш, пластмассови ожурни, хий детта шланган, вешалкаш. нашто, решеткаш, нхы дуккха товараш.

Бахача наха эша товараш дукхагІа эрахецара шоай производства экономически эффективность цунца цхьана лакхъара лаьрхІа йолу шкроТотеба цехаш вІашагІхьи дукхача предприятеша, организацеша. Ишгта йола цех вІашагІхьелаай Нестеровски лесничество. Шоай резервану бизза пайда эцача болхлоша эрахеи наха чІоагІа хоаттаан дика вІашагІан йола товараш, Іагиш, телевизорий когаш, белийн загарий Іажарашн, мебелаш оатхалш, хьоин оатаргаш, нхы дуккха товараш. Уж эрахецара шера-план хІанзлехьа толаме нхоачашъьл цар. Цу тайпара дика лел из болх нхыча предприятеша тешна а. Цудухьа шоргара-шоргга тІеагІлу цар экономика, хьанга пайда ца эцаш дІаухийташ хинна отходаш наха долча гІулакха дІаухийт.

Культурно-бытови гІулакхаштен бахача нахаи эша товараш эрахецарех хьабелаа пайда. из мел бонкха лоарХІам болаш да эрахецара хьабелаа пайда. из мел бонкха чІоагІьара нхе-халнъа боахаме, ишгта предприятеш министерстваш, ведомстваш, предприятей нулгалтадаи цхьайочча министерствойн, ведомствойн, предприятей нулгалхоша. Цунгуьа шоргара-шорга паччахьалкхенна зе дош хьайоаргІа цхьаьнна тайпа товар дац. Нхыча предприятешца санна цу дахьке пайда эцара йола резервани йолаш я цига, дуккхача мехара итт шоргара-шоргга пайда ца эцаш юс фабрине. ЧІоагІа эсала пен нда эцаш эша товараш пайда ца эцаш юс фабрине. ЧІоагІа эсала пен нда эцаш эша товараш пайда ца эцаш юс фабрине. «Красный молот», «Знамя» эрахецара план нхоачашъгІа.

радиотехнически. «Трансмаш», «Электроинструмент», «Автоспецоборудование», «Медицинструмент» заводашна, «Терек» фирмаи, кхьаъьхь. Ишттача йеннхийча предприятешна организацеи-на массеи тайпара мара эрахецаш наьха коа-карта, ІІарІа эша товараш. Кьы дикагІа лелаш уж товараш эрахецара гІулакх мотти-гечча промышленности министерства предприятешца я. ХІара шера 15.5 процент уж товараш эрахецара дезача цига 1971—1973 шераша дерриге арахийца товараш 9-3 процент мара дац.

**ДІаухо ишгта эшаш долеи товараш эрахецара болх ишгта эса-ла лелиига ла мегаргдолаш дац. Цу гІулакхех мел эша меарпиятеш ла лелиига ла мегаргдолаш дац. Цу гІулакхех мел эша меарпиятеш ца хилар. Цу тайпара дика лел эша меарпиятеш ца хилар. Цу тайпара дика лел эша меарпиятеш ца хилар. Цу тайпара дика л

БАРХІАЗЛАГІА ХЕРЖАЧА СССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ВОРХІЛАГІА СЕССИ

1974 ШЕРА СССР ХАЛКЪА БОАХАМ ДЕГІАБОАЛАБАРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ПЛАНА ХЬАКЪЕХЬА

СССР Министрий Совета Председателя заместителя, СССР Госплана Председателя депутата Н. К. Байбакова доклад

Новкъостий депутаташ!

Ер шу белгалдаьлинаш черчеи врахъарчеи политике вай мехко дикка толамаш дахарца. Ер дар вийлагІча пятилетка кхоолагІча, хозднабгеча шера плана кхоачашъ хьинар чІоагІга айденна шу. Вай Коммунистически партеи Советски паччахьалкхеи дерригІеи хьинареи кхоачашъо КПСС XXIV съездо оттаяь машара Программа. Уьк шера дуненн социализмна позицеи дІахо чІоагІчеига Іалашдара, Советски Союзен лежарашца дола социалистически мелкий шиналтивагІа дуненн халкъаша юкъера гІулакхашка хинна конструктивни достам чІоагІбара, кхоъкъам кІалъбалар чІоагІбара, машаре вахара эриннан тайп-тайпара социальни строяш йолча паччахьалкхенашца юкъера гІулакхий норма а лаьрхІа чІоагІчеран тІаьхьарадаь. Уьк лаьа лоарІаме врахъара политически гІулакхаш чакхдальхаш КПСС Центральни Комитето, ЦК Политбюрос, Л. И. Брежнев шо.

Советски Союза машаре врахъара политике машареи социальни прогрессеи гІулакх дега долаш мел бараша кхоабалъешш Іалладаьлаш я. Из кхаъта бамбир маттар белача пиний Дерригдуненн конгресс. Цун доакъашоша лаккха мах бир машара тІехьара кхоъсамерча Коммунистически партеи, советски халкъа боккхача лоарІаме.

Дунеи халкъашта юкъера советски паччахьалкхеи лоарІаме дегІаьнна дегІаьхьарчу химически промышленность. 1974 шера цун продукцин 9,8 процент дукхагІа хургьа. ПланагІа лаьрхІад минеральни удобренеш 11,2 процент дукхагІа хьаьсара, цар объем 80,2 миллион тоннага дІаккхаечаеллера, синтетически каучук 11,8 процент, автомобилий покрышкаш 10,7 процент дукхагІа хьаьсара.

Хьаьса ерриеча минеральни удобренешца юкъе концентрированни коалханчеен удобренеша лоаца дакъа 76 процентага дІаккхаечаргда 1970 шера химически 62,6 процента меттеи. Синтетически кІувашш пластически массаш 10,1 процент дукхагІа ара а хеташ, ишшта дукхагІа ерачеча царгІа пол истерол 14 процентга.

1974 шера плана тІа чІоагІга терхо ныі машиннострооне продукци 7,6 процент дукхагІа ерачеча лаьрхІад. Цу дакъе свежа-дохкаш шекар 20 процент дукхагІа хургьа, гІаирий лаьрхІа 1974 шера дукхагІа хьаьсара. Уьк лаьа хІара ши лаьа 24,7 миллиард сомага кхоачаргІа. ПланагІа лаьрхІад машиностроени — техничеи прогресе Іалашъеш дола лоарІаметІара дакъа дегІаьоалабара. Машиностроене продукци 10,4 процент дукхагІа хьае лаьрхІад плана тІа. Цу цхьан хенна дукхагІа дІадекъашта Дизза кхоачамбеш хиннеене а, дукхагІа доаккха да тІекдика барзкъашъ, кога гІаирс, культурно - бытовой техника, средстваш хьаьо производство.

Хьун, целлюлозно - кьхьата, хьу чакхйоахача промышленносте хьу дІадо дукхагІа кийчье дерхІ мехка металлообхьарга районаш-хьадарга хьожайй ше шера плана тІа чІоагІга терхо ныі машиннаш, автомобилаш, яйчеен, кхачани промышленносте лаьрхІа оборудовани, вычислительнь техника, средстваш хьаьо производство.

Целлюлозно - кьхьата, хьу чакхйоахача промышленносте хьу дІадо дукхагІа кийчье дерхІ мехка металлообхьарга районаш-хьадарга хьожайй ше шера плана тІа чІоагІга терхо ныі машиннаш, автомобилаш, яйчеен, кхачани промышленносте лаьрхІа оборудовани, вычислительнь техника, средстваш хьаьо производство.

Хьун, целлюлозно - кьхьата, хьу чакхйоахача

БАРХІАЗЛАГІА ХЕРЖАЧА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ВОРХІЛАГІА СЕССИ

1974 ШЕРАРЧА СССР ПАЧЧАХЬАЛКХЕН БЮДЖЕТАХИ
1972 ШЕРАРА СССР ПАЧЧАХЬАЛКХЕН БЮДЖЕТ КХОАЧАШЪЯРАХИ

СССР финансай министра депутата В. Ф. Гарбузова доклад

Советски халкъо Коммунистически партех хьалаелларна XXIV-ча съезда шеннехь кхоачаш а ешт, пятилетка хьалаэца шерашкахь керда доккхий толамаш дахьа экономикин культурен дегIаболх а, ечз, халкъа пахара хьал тоделча, ахьар докладчико. Уж решенеш кхоачашъеча этгара боккхачу делегацех болаш ца пятилетка кхоалаелча, тоалаберш шеннехь дахьанеш толамца кхоачаш а тIехкхоачаш а ер.

Советски халкъо хIама кхоалаш болаш бу дикагIа болча дечен халкъашта юкъерча халкъ. КПСС XXIV-ча съездо тIаийца машара Программа кхоачашъеш дечен хIокхенга хьоме карIалламна доккхий позитивни хIамаш хала ййш йоьшаш дахьаденна да ахкхачча оагIоачаьа а дукьи хIамана тIаберзабель а парте Центральни Комитета, цун Политбюрон, КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева ше бечча балхана. Мехкашта нуьке латтача гIишкаша а, кхоачаш а, хьалха, кхерамаше тIоагIеъара, машаре пхьана пахара тIаделгадьа кIоьарг, га хушшамаш хинна.

ИйсаIагIа пятилетка хьалдархьа азаме пачъхьалтIий мах Центральни Комитета, цун Политбюрон, КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева чъхаз: «..Вай общественни деIIаьхара дерригге экономикин хьалхарчу хьалхьашкаша дьаьнаш. тIоагIа хьалхашка а дьаьнаш, ала деза. Из партийни организацеша хьинаеро болу барах, вай болхьой класс, колхозни пахархоь, цхьа интеллигенче кхъьегамен политически хьинар халкъдехь гучча пхьинчар да».

Вай экономике деIIаьара иза бора стимул а хинна дIаIоцуш, ша шера доккхий лекхаеш тIаийнча а уж сиденга кхоачашъеча а кхьаьгамхоь Ерригсоюзни социалистически кIо.

Промышленни продукци эпаче-пара, грузооборота, промышленносте кхъьегама овсарлеп, нийса баккхара а кхиэлоа этгара доаркIамера а хьоме кхоачашъеча а тIехкхоачашъ хьа ухгIа да. Планад тIех промышленносто хьаерга 7 миллиард сомад соагIа мах бола продукци. Паччахьалкхен бюджет-тах пpиоритэтан 3 миллиард сом гаргIа кхы тIа доходаш.

1973 шера эхе шера планагIа лийрхьачул дукьаьга алаги боамбен бахьан чъхьаьгаш тIех пер-ах; тIехкхоачашъеш я хьайбойш лаьттанара йолаеш продукташ эпаре план. Из юрта боахам пахалашш лаьхбара Коммунистически партен лишш тIейо шайн хьалхарчу ха тешаш-да. колхозийн совхозийн болхлоца тIагIерта кхъьегараз, дерригача советски халкъо юрта боахама хаддаза поьхьастда да. Общественни производстве эффективность дакъъара, коммунизм хьалгIега сиздаь IIима-техничеки революце хIаннарга хана хоьл. дан болх. Цунах долчохь 7 шера дегIадолладеча дIаIо а толамаш дьаьхал.

Коммунистически партте хьалдан-за кхоачашъеш халкъа пахаро хьал массара дакъдара хьажъеъьашо КПСС XXIV-ча съезда решенеш. ХIанзарга пятилетке дахьленнад кхъьарчад поашаш бахьана пахаа пайда эпаш доаа кхаьан доаца дакъа. Дукха а среднезвен кхъетIор потребление общественни фондаш— халкъа образовани, унахIенно доредаца, социальни IаIашо дегIаболадерга. Халкъаца дакъа бюджеташ-тIулакхечча пьъхеи алаеш. 1973 шера дакъдаьй хIеанга лолгIаш хIинна эпаеш, мехка экономикаца районашца дакъдаьй кхъьегараз пахаа болабеш оставкаш оклады, промышленносте. Бийсина бечаа балха алаш тIатехад; экаре тIулакх эш болх-та пъхьа деиллой пенсионни IаIашо тоьхьай, болх бечаа бечах болчеи бер дьаьч хьалхьа отпуске болча хаиу хиэна алаш дIаIо отгIаьйна дар балха тIаэнга хIинна доаш. тIехкхоачаш хIинна а алаш а дуй бераца хьожа деноьш.

Советски пъхьа ъьалап тоьаьрах партте лерхI халкъа пахаро хьал тоьаьрах кептечъеъьаеш цIца дос-там. Уж пятилетка шерашкь пъхьа чIбаха цIеноьш хьалларга IIIэнхий-тай 35 миллиард сом паччахьалкхен средствеш е пайнга дьаьхIа хинхьэтта. 3 миллиард сом дукъъа-ла. Уж шера шоай шIаIарга хьаъ-ъаш тоьаьрга 11 миллион соагIа воача саго.

Цу лерринче а вуг бахача на-хага вуча а реальни доходаш а дукъъа-ла кхъьарга. Пятилетка ша-дахача кхъь шера бахача пьъхьа доходаш 39 миллиард сом лакъ-ъургаш, хIаьта реальни доходаш— 13,5 процент. чарца чу шера 4,5 процент. Бахача пьъхьа доходаш дакъдаьр дIаIоцуш тIех тIаийна хIа-хагIа хьалдарца цьъна бюджеташ-тIулакхечча пьъхьа бюджеташ-тIулакхечча, тоьлаьбабеш шеннехь. Дьаьнеш толамца кхоачаш а тIехкхоачаш а ер.

Советски халкъо хIама кхоалаш болаш бу дикагIа болча дечен халкъашта юкъерча халкъ. КПСС XXIV-ча съездо тIаийца машара Программа кхоачашъеш дечен хIокхенга хьоме карIалламна доккхий позитивни хIамаш халкъ ййш йоьшаш дахьаденна да ахкхачча оагIоачаьа а дукьи хIамана тIаберзабель а парте Центральни Комитета, цун Политбюрон, КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева чъхаз: «..Вай общественни деIIаьхара дерригге экономикин хьалхарчу хьалхьашкаша дьаьнаш. тIоагIа хьалхашка а дьаьнаш, ала деза. Из партийни организацеша хьинаеро болу барах, вай болхьой класс, колхозни пахархоь, цхьа интеллигенче кхъьегамен политически хьинар халкъдехь гучча хьаъ-ъаш да».

Вай экономике деIIаьара иза бора стимул а хинна дIаIоцуш, ша шера доккхий лекхаеш тIаийнча а уж сиденга кхоачашъеча а кхьаьгамхоь Ерригсоюзни социалистически кIо.

Промышленни продукци эпаче-пара, грузооборота, промышленносте кхъьегама овсарлеп, нийса баккхара а кхиэлоа этгара доаркIамера а хьоме кхоачашъеча а тIехкхоачаш а ер.

Советски халкъо хIама кхоалаш болаш бу дикагIа болча дечен халкъашта юкъерча халкъ. КПСС XXIV-ча съезда

ГIАЛАМА БЕРКАТ— САГА ДОАЛАХЬЕ

Iалам лорадар, наха пайдане хургдолча тайпара цун рузйца кIарадерзадар, цун доккхача берката ихон бар беррига советски наьха сийлен деккар да. Хlаьта Нохч-Пlалгlайчен Iалам хезен берташ да. Цун хьурмат де деза массане а.

Тахан оаха «Iалама беркат — сага доалахье» яхача рубрика кIел кепа тоI Iалам лорадара хетаьча материалашта. Ишшта тхона лов газет дешархо ша цу темах йоьа материалаш тхога изьяр.

Массане а декхар

«РСФСР Iалам лорадаре Закон» № 11 йолча статья тIа йоьх: «Чараьлъи дарца ресурсаш хилрах тарра корта муьлъа акха хьайбаш, оалазарш, чкъьорий, кьидараш лорале а деза шарех дерттIа пайда эц а беза».

Нагтахь мара ма нийслу растенеш, хьайбаш тIедала, цхьайолча гIайренан саго йоьхвергIоацаш хорасага кхоачашдаза дарздоаца декхар а хинна дIаэттад.

Iаламе хьакхеллай сага доалахье а, нудулла из хорье оа вай. Боахама дIа а ухийташ лаьттар рузька лаьгIлунда цхьайолча участкеи тIара из лорале дезача эттал.

Вай мехка дукха я заповедникаш, заказникаш.

Йоккхий арейаьч, хьунаш, доаг мен поналш, лоамаш, Iамарш, хиш долча вай Нохч-Пlалгlайчен дIаьхийла Iалама йоккха торонаш я акха хьайбаш, оалхазарш дебдаь.

Вайшиъа нийслу чарахьлье де мегаргдала 34 тайпара аьхха, 300 тайпа гарга оалхазар. Уж тайпа дукха оакхарийн оалхазар- ган хилар дукхаза1ена да Кавказа Iалама зонаш бе-бе хинарца.

Iаламо массаза сага бIарг хьост, Iай а аьхки а нун хозлен- на кIанлаьта бIаргьежа дог лоаг- га. Хала хете а хIаьз сог Iалам- мах хийра вуьл. Дукххачарна хIаьз растительностаи хьайбай- ган комозкранаш тIа, телевизора- ша дуьш.

Нагтахь мара ма нийслуча хьайбаш оалхазарашна лорадара Нохч-Пlалгlайчене пачхьалхене барзкI чарахьлъ заказникаш а, ну уьйр даьхье ворхI моттигера лоарХIам болаш пал комплексии — рес- публикинаскн лоархIам болаш, а йоалаш.

Нохч-Пlалгlай пачхьалхенен комплексни заказник хьялй Нохч-Пlалгlай АССР Министрий Совета соцамах 1970 шера 24 марте 70 гектар йолаш Эса Iодолалуча уьлл из.

Эса чIожара Iалам фальгашна малувара хоза да. Цхьайолча хьан Шведийерера чийсно из. БIаьшерашка лоаман боешка затт пона хенан. Хьуна йоьхаш- на нийслу тайп-тайпара комарашн, хетеш, пIонгташ, хьамхашан, хьуча хьачаш, кокаш, кхиераш.

Лоамашкара Iодзаrа дукха хи-тоотолаш масса доагIача Эсас дIаэкет. IIIашкха дIасаг- доапа сурт отт ашки лоамашкар- на поешка зиза тохача хана. Цу тIа доапан нехьакха тайпа зи- за хилан — 250 тайпа растеней а пинга, пархI 110 тайпа доаскъар- чIоарIа мьхена баьшан я.

Нохч-Пlалгlай госсохотнические специалисташа лерхIачох пагтахь мара ма нийслу акха хьайбаш — 600 акха боьх, 150 лийг, 150 нала, 190 цхьогал, 280 пхьагал я ну за- казнике.

Кавказа малхболеп оагIорахьа ях акха бож. Iнз болаш хьайба да ма, чIоарIа фс а я. Лъхкй 15—20 шIашагIкхитте лел уж. Iай доккхача Iудах лел уж. Iай хала да варна. Кхоачам болаш доакъар на хилерах, лоамашкар- ча токхамех Iазан оз нар. Дий- наьха лакха лоамашка хьатIа я ювлаш чхарштта юкье салюI цар. ЦIкъаза хьахарашка чуйолх. Бий- ган лоамаш цомнига яж уж. Дерг хий мол цар. Июне хьахуI цар гьазарий. Сиха дегIа а йоа- гIа. Цу хьайбашта кхераме яраш бертий, лсопардан я. Кхёрам тIаэттача лаккера муIаш хьалха чукхоссачу акт бож, тIаккха ко- гаш тIа уратт. Хьаьна юкьера тIехк чIоарIа я нун, тона цхо ла- тац цох. Шарех газа йийча 400 сом гIод доаккх. Закono цIенхаштта дорадеш да из хьайба.

Зиза теха латтача лоаман по- наша сабелгало йоалаш бIаргат- го йиш я хозе хьайба — серна. Бокхка боанача цун керта тIа хьайза эламига муIаш ягIа. Те- хьашкара когаш хьалхашкарчарех дIаьхатIа ло. Дийнахьа делача хьайбаех я из. Iурийнен сай- рийнен яж из, бийсан йижа ул. Хина дукха тIера яи серна, хIана яьлча алькийски цопашкарца мо- шача баьлъех яжандаь. Iай лохе Iо а ессе хьунашка тхъворноехн кIотарехеи ях из. БIарг сийден хIамах хьож дика кхетаин я серна. Ах километр гаьна сог хоа- лу цхана. Шок тохаш санна Iаз из. Кхьлъкача ца совнаш масса хIаэттад тIа IIолла лоьм хьатIа- боьл серкаш. Мае-нюе хьакхуд цар гьазарий.

Шишша цхьана йолаш шиъ- кхоть пара хуп уж дукхагIоьчч тамьлъе. Цхьабакъа, цхьайолча зана 30—40 цхьана йолаш Iулах- лел. Нохч-Пlалгlайче серна йолаш духьхол хьа пачхьалкхен за- казник. мара тIа. Вай из лорае а ебне а декъарайла да. Из йийча 300 сом гIод тох.

Лийган сьарий фух лоархIам- да. Хьунашта йисте кIотаргашца лел уж. Дийнахьа 6—12 пIешаг- кхийте кIотаргашта юкье лодз уж, хIаьта бус дажа двадулъ- Iай хенан тIара коаст, ioкедиск- гIа, боьхенна обышан юодз дах. Дика хIама хозашн хIамах хьак- хетаин да лийг. Нойбре-январе муIаш хуьш цар, хIаьта бIаьста хоа хетIаIоалл. Мае дахк лий- гаш. Уж доаде мегаргдал, на гахьа санна нарех наI дийча 150 сом штраф тох.

Ишшта лакхI мах бола оахха- рий дI- ваI хьунашка. Уж а пач- чхьалкхенно лорадеш да.

Дукха болх бу вай республике зубраш ебаира. 1970 шера сентябр- ре Рязански область Окски пач- чхьалкхен заповеднике вайгта- та хьайолайар зубраш.

XVI—XVII бIаьшераика вай мехка Рижски заливера Iаьржача форда тIа кхачалца хенаьй уж. Вай бIаьшере йолвашш пахах кIалхаръьяьнай уж духьхал Бе- ловежски хьунашкен КIалбасе- да Кавказен хьуланлерах. XVII бIаьшере йоалгIуш Нохчийкахьа, IIижашкахьа хинай уж.

XIX бIаьшере юкье кхьачача хина Кубань хьалолалуча 2000 гарга хинна зубраш. Хlаьта бIаьшере чIкхйолаш 500 мара йисаиш. 1920 шера уж 50 йисаиз- 1926 шера тIехьхьара кхоъ йийнай. Кавказера зубраш лоамашкарча цхьанакхе яьхай, форда тIехенгара 2000 метр лакха лоп уллача лоа- машка хьалйолхаш.

Хинна бакъонаш бекхача цун истара дIоахал 3,5 метр, фоаэт- тIамашан аIапагIехетара цун цхьа- лакхал шин метрага кхоач. Дий- на йолаш эзача 1000 килограмм совнаш хуп зубр. Зубраш бакъо- гIа яж. Iуйрийнен сайрийнен яж уж. чIоарIа ина ба царга, кадай я. Кхьметтел карт, бертий зубрех хьакх.

БIарг сийдла баш зубрай, цхьабакъаша, дика хозаш лерг до- лаиин хIамах хьаж кхетаин я серна. Хlана ях. Iа «цар», вайцира ухар-м цхьа хьавша ва.

— Сенах хов хьона, сигала мел деза хьазиг довзаш-м вац хьо?— хьавша бегаш а боьлъ барьера тIа бумбарг саина дувсадеина да- гIача хьазиига тIера бIарг ца боаннхаш латтача сона юхе хьа- тIавера са новкъост.

— Из ца цун новхарег сийр- дагIа йоьа цхьа бедарг селхан со- на бIаргьяйнар йоландаь.

— Миссинг, пледенивча тара да из, — сот тIийар Анатолий.

— Духхара меценена да мот сона-м из. Меца хиъча шелаг я чIоарIаrIа Iатьк1 ма оалий, — аьна шорта бIаьсна цII хьа я йийна куьг дIаара я кховлаьдеш маьхха гIорIIлагап тайсар аз тхоI хьакхочоа».

Хlара ди тIехьагIа тхона хьайн, хьакхлаьгIа болаш, тхоьх тхоа дагIоьна хьавша оозш доацаш хургдар оаха Пушок аьнца цIи тIалда тхх хьазиг. Мец иц далийта, шела- лах из лорадеIерташ цун йоаьхо оаха а бора. Балкона тIа сеха оттабабуьа кхьхата кIинта ч1 йоа- хар но бийсан. Ишшта тхо кхоъ ихьана дахаш шн кIира совгIа хз яьлар.

— Цхьан дийнахьа со чувеча доа- шан дар Пушок. Масса хана дал- гIача кора тIа а дагIанар, истола, мьнтешта кIал, шефомера тIа, те- левизора тIехьашка — цхьаьн- наьха а вапар тха «дезаьхо».

Сай бехкагIа цхьа докхха тIа- лат дальча санна новкъа хилар сона хьазиг цIагIа довацча тIа- кхьа. Тешта , ну ухача ца тай- тайпарча уйлашша цхьана кхесташ дар селхан цIавоаш Анатолие, бегашта оалан санна, сона хьсхар деш «Вай Пушок хала хетар ма делаьлъ» аьнгIа доаш.

Хиннар фу дар? Цун дух тIа вала дукха ха эшанзар. Сийсара ловжнг дагахьа со вагIача хана Анатолие хетта. Ирнере ма хьа вена- вар лохочо дегIара зIамсар.

— Хьазиг бIаргадайрий хьона уккхаза? — хьатгар аз керда пе- начунга.

— Со зIамига волчча хана дукха доадаьа аз уж хьзилгаш, сакъердам хулар сона Iалана кхера теха диина е лоздаль аз дIатесса хьазиг писко лоаза- деш, — аьнц къамаьл доладнр цо.

— Аьм укхаза хазиг дариЙ хет, хьона сенагIа сакъерлам хулар хетгап, — цо пхуьдчоа а раьза воацаш аьлар аз.

— Со чувеча баьлчала а дальна дагIар кора тIа пхьа хьазиг. Тешта а дай магIа ваьнна форточ- ка аьт хьайбаш со лакха велча хIама хиланзар са. Из чухьежача кизга тIа ма хайнге барзкъаш хьалъэхнрг дика-м кхийтар хьона ма цунна. Цуз тIехьагIа цунах фу хуьлар дайча кац.

Чоап тIаенача саго корзарI дахьяха зIамига хьазиг, хетар- гахьа, балкона аййха дIатIайдаш воаш хьа хийра волчча тIехьа текха аралдьина хила мег-кх, аьна- на дегабуам бьа со шортта балк- на дIатIаволаьше а со ше лаца вода мотташ кхера денна хьазиг балкон тIара вIаннхарг. Гlетта дIа ца а дохалуш чухьесса хIама санна йнъларIа этажа тIара дIабахха пхьа тхьам а болаш чу- лолаш лайра сона тхоьа Пушок. Сихьа со ло кIда вьлча асфальта тIа ше Iоххийтача бийна сийрла бедарйоалла тхьам дIа а бахийта улдар Пушок. Аз хьай- цача са лоаш дацар из. Багга- на Iодалуча цIийх хайра сона из чIоарIа лаьттах кхийтIача. Кхьхийтар сона цунах. ЧоарIа хала хетаргIар из Анатолиц а. Цулуьш цунга айса ялхьаца письмо тIа Пушок чIалла хьоа а диизар аз. С. СУЛТАНОВ.

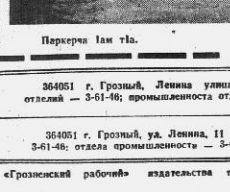

Паркерча Iам тIа.

И. ПЛИЕВА сурт.

БОХАМ. БАЛАР

Хиннар

ТХО гостинице даха цин — ухо ди дIаьшнадар. Делкеи тIехьагIа сон са новкъост Анатолий чудоагIаш тхоий номера ин1 а йийлла тхо чудоаллаше бIарг кхийтар са дийла латтача форточках арахькIач хьазиг- гах.

— Вай цIагIа деце а цIа лорадеш хьхло ва ухказа-м, — аьлар хьазиг бIаргдайнача Анатолие.

Ара иккха хьазиг тхъамагIаш техка го а баьккха тха балкона тIа Iодайра. Корах дIахьедача зийра аз хьазига аьрдехьача тхъама цхьа бедарг пун тайша- чарна юкье къаьстта хоалуш сийрдагIа болга, Гота хьазига тара жестар из.

Хьазиг хьоадаь кхы къамаьл хиланзар тха пу дийнахьа: мас- сагIа хьазиг е чIагарг чуэккхаш хуьл дийлад латтача корах!

Шоолагlча дийнахьа а цу тайп- пара сурт дуьхьала эттар тхона: ии1 теха тхо цIагIа чудаьча мас- сан дайна дийлад латтача тха форточках арамехр хьазиг.

— Хьа даь иа Iаш, дерриге цIен дова а шийна дIа тIа лаьнад мот сона вай «хьашо-м», — аьлар аз Анатолие сеахан аьнпар дагга а дехьа.

— Ара шелъяла йоланеиадаь йIаьйха моттиг леха хургьа-кх цар а, — къамаьл дIаьдде безам боаццаш аьлар Анатолие.

— Хlана хх Iа «цар», вайцира ухар-м цхьа хьавша ва.

— Сенах хов хьона, сигала мел деза хьазиг довзаш-м вац хьо?— хьавша бегаш а боьлъ барьера тIа бумбарг саина дувсадеина да- гIача хьазиига тIера бIарг ца боаннхаш латтача сона юхе хьа- тIавера са новкъост.

— Из ца цун новхарег сийр- дагIа йоьа цхьа бедарг селхан со- на бIаргьяйнар йоландаь.

— Миссинг, пледенивча тара да из, — сот тIийар Анатолий.

— Духхара меценена да мот сона-м из. Меца хиъча шелаг я чIоарIаrIа Iатьк1 ма оалий, — аьна шорта бIаьсна цII хьа я йийна куьг дIаара я кховлаьдеш маьхха гIорIIлагап тайсар аз тхоI хьакхочоа».

Хlара ди тIехьагIа тхона хьайн, хьакхлаьгIа болаш, тхоьх тхоа дагIоьна хьавша оозш доацаш хургдар оаха Пушок аьнца цIи тIалда тхх хьазиг. Мец иц далийта, шела- лах из лорадеIерташ цун йоьхо оаха а бора. Балкона тIа сеха оттабабуьа кхьхата кIинта ч1 йоа- хар но бийсан. Ишшта тхо кхоъ ихьана дахаш шн кIира совгIа хз яьлар.

— Цхьан дийнахьа со чувеча доа- шан дар Пушок. Масса хана дал- гIача кора тIа а дагIанар, истола, мьнтешта кIал, шефомера тIа, те- левизора тIехьашка — цхьаьн- наьха а вапар тха «дезаьхо».

Сай бехкагIа цхьа докхха тIа- лат дальча санна новкъа хилар сона хьазиг цIагIа довацча тIа- кхьа. Тешта , ну ухача ца тай- тайпарча уйлашша цхьана кхесташ дар селхан цIавоаш Анатолие, бегашта оалан санна, сона хьсхар деш «Вай Пушок хала хетар ма делаьлъ» аьнгIа доаш.

Хиннар фу дар? Цун дух тIа вала дукха ха эшанзар. Сийсара ловжнг дагахьа со вагIача хана Анатолие хетта. Ирнере ма хьа вена- вар лохочо дегIара зIамсар.

— Хьазиг бIаргадайрий хьона уккхаза? — хьатгар аз керда пе- начунга.

— Со зIамига волчча хана дукха доадаьа аз уж хьзилгаш, сакъердам хулар сона Iалана кхера теха диина е лоздаль аз дIатесса хьазиг писко лоаза- деш, — аьнц къамаьл доладнр цо.

— Аьм укхаза хазиг дариЙ хет, хьона сенагIа сакъерлам хулар хетгап, — цо муьлъачоа а раьза воацаш аьлар аз.

— Со чувеча баьлчала а дальна дагIар кора тIа пхьа хьазиг. Тешта а дай магIа ваьнна форточ- ка аьт хьайбаш со лакха велча хIама хиланзар са. Из чухьежача кизга тIа ма хайнге барзкъаш хьалъэхнрг дика-м кхийтар хьона ма цунна. Цуз тIехьагIа цунах фу хуьлар дайча кац.

Чоап тIаенача саго корзарI дахьяха зIамига хьазиг, хетар- гахьа, балкона аййха дIатIайдаш воаш хьа хийра волчча тIехьа текха аралдьина хила мег-кх, аьна- на дегабуам бьа со шортта балк- на дIатIаволаьше а со ше лаца вода мотташ кхера денна хьазиг балкон тIара вIаннхарг. Гlетта дIа ца а дохалуш чухьесса хIама санна йнъларIа этажа тIара дIабахха пхьа тхьам а болаш чу- лолаш лайра сона тхоьа Пушок. Сихьа со ло кIда вьлча асфальта тIа ше Iоххийтача бийна сийрла бедарйоалла тхьам дIа а бахийта улдар Пушок. Аз хьай- цача са лоаш дацар из. Багга- на Iодалуча цIийх хайра сона из чIоарIа лаьттах кхийтIача. Кхьхийтар сона цунах. ЧоарIа хала хетаргIар из Анатолие а. Цулуьш цунга айса ялхьаца письмо тIа Пушок чIалла хьоа а диизар аз. С. СУЛТАНОВ.

Фашизмана дахьала, наха тIаьхьувгаеи репрессеин лелаелаген со- надайтар дуьхьа, Чlале Комиарте Генералын секретарь Луис Кор- валаи политически гIулаккхаша лийча мел доахкараши сихагIа хьахеелийгар дуьхьа чилийски хал- кьо лоаттабеча кьовсамнара со- лидарность цIерцун лаьт деррига дуьнен тIа.

СУРТА ТIА: «Чlале цIий 1оу- лийтаи лелаю террор соцаеl», «Чилийски патриоташа пархIато ле!» — дIадех ангалънски къ- хьегамхона.

ТАСС фототроника.

ДИЙЦАР— ЛОАРХIАМЕ ДОШ

Iалам лорадаран гонахьара фо цIендарап де дезарех дола дош дийцар Грозненски горсовета ма- сазарча Iалам лорадара комисее шин аргIанара заседаие. Комисее председателла нок- Самойловача ший доклада тIа белгалдаьккхар сиххя промышленности транспор- тн дегIайнагIача, бахьана наьха ма- хьара хьал тIехь-тIехьагIа тоалуш латтача хана мел доар- хIам болаш да Iалам лорадар, гонахьара фо, ерриге нах баха моттигаш цIена хилар.

Iилма - технически обществена правление председателла заместитель йолаш хьайбаIа из, Массезхазан дийцаш паргIйни организацие секретараЛла, профсоюза моттиг- герча комитета членалла. Хlана, вIаши новкъостача йолча касса председатель из из. Нахаца Нимер- за, безпае а из И. Секретова. Ший дуккхача шеранна Iоаль баха опыт хоа па ей кхоачаш специалистагIа дIаэу цо.

Нна ца кхийтар хьазиг- бахьан долаш Анна Иваиовайна Къезьегана Шеча Байрахьа ор- ден, Ленински «обьединен медаль, «СССР энергетски электрофика- цIен отличник» яхь значок ешнай цунна.

Х. СУРДЖАНЦ.

ДЕГА ЙОВХАЛ—НАХА

Секретова Анна Иваиовна кIоарга теоретически знанеши йожка балха опыти йолаш спе- циалист я.

Московски энергетически институт яьккхачул тIехьагIа, 1949 шера Коминтерна цIерагIча теплоэлектроцентраде балха ера Анна Иваиовна. Хlанз ча балха йолча моттигах Грозненски ТЭЦ-а объединении № I йола электро- станции оал. Указза пIадоладеларн цуи къьегаеи балха. Анна Ива- иовна котельни цеха инженер йолаш, цул тIехьагIа производст- венно-технически отдела начальни- ка заместитель йолаш хуьл. Хlъа- та 1960 шера «Грозиефтгр» рабо- на энергетически управление эко- номически режима группа кулгеал- де хьожаю. Дуккхача шеракха Iилма - технически обществена правление председателла заместитель йолаш хьайбаIа из, Массезхазан дийцаш паргIйни организацие секретараЛла, профсоюза моттиг- герча комитета членалла. Хlанз, вIаши новкъостача йолча касса председатель из из. Нахаца Нимер- за, безпае а из И. Секретова. Ший дуккхача шеранна Iоаль баха опыт хоа па ей кхоачаш специалистагIа дIаэу цо.

Нна ца кхийтар хьазиг- бахьан долаш Анна Иваиовайна Къезьегана Шеча Байрахьа ор- ден, Ленински «обьединен медаль, «СССР энергетски электрофика- цIен отличник» яхь значок ешнай цунна.

Х. СУРДЖАНЦ.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

15 ДЕКАБРЬ — ШОАТТДИ

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 10.00. Болх беш я Пора-Дадий пхьоале. 11.00. Сар Iодай- ран торжественно дIаэзар. 18.00. «Халкъа зIанеш» яха кIиранден лектори. «Латински Америка мех- кашкара къамаш муъхьадхара тIекъара болам» яха лекци. 19.00. Болх бу цIогагIа ансамблете. 19.30. «Интер» яха вокально - инструментальни ан- самбль. 19.30. Болх бу цIогагIа Iара сайре. Лова «Интер» яха вокально - инструментальни ан- самбль. 19.30. Болх бу цIогагIа Iара сайре. Лова «Интер» яха вокально - инструментальни ан- самбль. 19.30. Болх бу цIогагIа кхоачаш фильмаи кинотеатре. 19.30. «Илдена тIехьа илли» яха концерт.

Н. К. Крупская цIерагIа культура Дворец. 12.00. «Царна карагI- дьиначчох легенда хинна» яха къамаьл «Пионерап — турпалаш» яхача выставка юххе. 17.00. «Ре- волюце оарцагIбаьхаб, тIаъыай- хаб» яха къамаьл книжкай ви- ставка юххе.

Химикий культура Дворец. 8.00. Унахшленоп группа спортшина занятеш. 11.00. «Бригантина» яха- на клубе. «Зимай кIорда» яха кон- курс. 14.00. Болх бу Пюра-Дадий пхьоалео. 17.00. Оркестро доах эрсий алIеш. 18.00. Болх бу ио- бразительни искусствай республи- канскни музей филиало. 19.00. «Ха» яхача клубе «В. И. Ленин— Коммунистически партеи советски паччахьлхенан балича а уж хьакчелаг а» яха лекци. 20.00. Эстрадан йалхарей сайре. Лова «Аккорд» яха вокально - инстру- ментальни ансамбль.

16 ДЕКАБРЬ — КIИРАНДИ

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 9.00. Болх бу «Малы- шок» яхача кIиранден лектори. 19.00. Эстрадни апарий сайре. Лова «Интер» яхй вокально - инстру- ментальни ансамбль. 19.30. Болх бу цIогагIа хьакхача фильмай кинотеатре. 19.30. «Дек дуиен ха- лец» яха концерт.

Н. К. Крупская цIерагIа куль- тура Дворец. 12.00. Машинаьк- кхаюй кхъеларнеп гIемеи сийлен халкъа музейга хьожаш экскурся. 17.00. Художественни литературе кердачун обзор.

Химикий культура Дворец. 10.00. «Пехинкаху дуненчу» яха В. Брюсова творчествен хъа- маьл. 12.00. «Бригантина» яха клуб. «Байракха дерагIа» тIехьа яха берий ловзар. 18.00. «КIирак кердалардаш» яха радиожурнал. 18.00. Болх бу Iара сайре. «Зимай кIорда» яха конкурс. 20.00. № 10 йола общежитн. Кагирхой салаIара сайре. Iилма - технически обществена правление председателла заместитель йолаш хьайбаIа из, Массезхазан дийцаш паргIйни организацие секретараЛла, профсоюза моттиг- герча комитета членалла. Хlанз, вIаши новкъостача йолча касса председатель из из. Нахаца Нимер- за, безпае а из И. Секретова. Ший дуккхача шеранна Iоаль баха опыт хоа па ей кхоачаш специалистагIа дIаэу цо.

Нна ца кхийтар хьазиг- бахьан долаш Анна Иваиовайна Къезьегана Шеча Байрахьа ор- ден, Ленински «обьединен медаль, «СССР энергетски электрофика- цIен отличник» яхь значок ешнай цунна.

Х. СУРДЖАНЦ.

ГОРОДАШ БАЬЦЦАРЧА ДОГАНЦА ЯГАРА

ВАй хоргашка гаьнаш дукхаза- гIа йоаллаза йийцаре бо- кхаьхьа-м вар, цхьабакъда, уж дукхагIа яраш кхоачаш болаш бальцара догамаш долаш хилараг, хана зене йолаш уленкомый гIа ледушаре промышленность, хаддаза дIаьхьа лелаш маьнгаш, кхьметтел трактораш йолаш город- дашка дукхагIа гаьнаш йоаллаеп- дуьна лоь.

Хоша да, гаьнаш фецара уленкислота чудуьш наха эша кислород хьакъестадера.

Садоаллача организма дукхагIа кислородаи кIезиггIа уленкислый газ ша.

Ништа кхелла да Iалам вай мьлта. Растенешта уленкислота эш, хIаьта садоаллача зIамен — кислород.

«Атта са доаккхаш, са даха хала да» оаа наха гонаьъача фо цIена е бIеха хилара хьежжа.

Наха зийнад гонаьъа зкурнаи йолча муттиггашка атта доаккх- лура. Цидуьхь бальцара гаьнаш дукхагIа хIара хьежжа мех бу городаш.

Молодец город бIаргаййа вай оал! «Гаьнаш дукха йолаи, хоза город эр из». Доккха маIан долаш да уж деанаи. Доагор доозадеча автомашинашна араггвеска хиаи хьаьна промышленности совгьашна- ча хIанай хьажи дукхагIайочча даьхье гаьнаш чIоъ городанца.

Хlанз вай республиканскн цIи- рах городаи Грозиеи дукхагIа.

Кхаьлъ доаддаи хоза я вай го- род. Хlара зперга кхы а хозагIа хиа из. Керда иа архитектурни ёшиллд куцо йолаш ди Iеш кеп- дина пархIата, плагIаш гаьнаш богIаро сойлаокхх муьлъ хозал.

Ала деза, гаьнаш богIаро кхы а де деза дукха хилар. Наьсалла санна города центрани дакха Заводской «Ленински районаи гаьнаш кIотарраеи, зизаи, бальцаи егIа хозгьа яе из ала йиш ца го- рода кхьлъарча, кIентарча ранцеп, керда хьалъэва микрорайонех.

Города йистошка металла центре а нийслу гонаьа - чIоаиа хьалъэва здоиеп архитектурни сайат доа- деи дагга гаьнаш. Из гаьнаш хар- дальна хет, городе кхьлъарадерча наха хIара гаьнаш дIайогIаш, мах баь варгвоаца новкъостаа де.

Хlанз вай хана, докхха гаьнаш дIайогIа кIоаиаи дахха а уж хьа- вакха а техника болаш хIаа даш, дукха зе ца деш ца зиграеи дIа а йоахаеи мальера, дукхагIа яха- кхыйоча авнаеи дIайогIа. Из гуш да дукха хо йоаццаеи рес- публика Министрий Совета зда- ёнча гонахьа, Ленина цIерагIча майда тIа dIaeeлача гаьнашка хьа- жача

Цу хьалаика жинча хана гаь- наш йогIа йиш я (загтара шийа- лча деноШкара dIaшкехача). Цо тора лурьяя городера гаьнаш ст- хоIIа хьежа.

Цу dIyлаика доккха новкъостаа дерзда городе бахача наха йолаш яраша Iиал дарал совгIа, шоаи бахача ковнаиаца, цIенота хоа гаьнаш, зизаи dIaдогIе.

Iалам лорадара вай республика обществе 185 зэар саг ва. Нагахьа санна царех хIарана цхьаиа га- dIaдеIе а цIоа зэар зестар ца- гIа. Ишшта йоакхо е декхарийла ва городе вахх хIара сог.

Х. МАХИТАРОВ.

ВООП республикански советы председателла председателя за- меститель.

ТЕЛЕВИДЕНИ

15-гIа декабрь
I-ра ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программа. 9.05 — Весёлая телешкола. Массанна йоаг гимнастика. 9.20 — Кердалардаш. 9.30 — Весёлая телешкола. Берийгга. «Гургал» яха тешт. 10.00 — Дала-йоаппа, цхьана. 10.30 — Весёлая телешкола. Конкурс. 11.00 — Вай доттагIа. Инзи я. 11.15 — Боксон вай бIаь цIу диканга. 11.35 — Экрано доттагIай вIашагIтос. Росто- вен Собпен художественни самодея- тельности коллективий концерт. 12.20 — «ГуманIенко». Хьа чIоарIа - полчаенни пло- грамма. 12.50 — IIIадахьа шорий кин- новентан. «Разиикн, бокхой истиб- матески хозяествайческнх ученица 200 шу 16.15 — «Оха яхь мишта делаю». 16.25 — Весёлая телешкола. «Промышленной- кьабгарой хьаь». Передача дIаэзу Семенова. 17.25 — Телевизорашка чул- жиий тагIанарчу жон ю политически деятелеи Жуков. 17.55 — «Известия» газета яхь вокал музыкальни программа. 21.00 — «Хlа». Информационни иоогramма. 21.30 Весёлая телевидеи. Эстрада артистий Европейскнйн конкурс. IIIолагIа ге- дешен. 22.00 — Кердалардаш. Передачай программа.

Пlгlа ПРОГРАММА

16.00 — «Зезаи» яха кукольнограмма. 15.40—«Гургал» (экхий металал. 16.20 — «Печки-лавочки» яха художествен- ни фильм.

16-гIа декабрь
I-ра ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Берийгга. Вовай Iубийаи гимнастика. 9.20 — Кердалардаш. 9.30 — Дешархоша. «Гургал бетта сахьт». 10.00. Со- ветски Советан гIулаки дош иа. 11.00— Дешархоша. «Ткъа коора берашн яха- на». телевизионни спектакль. Режиссер Яхьлаги истина. 11.35 — Весёлая теле- видеи. Мультфильмай программа. 12.00 — Весёлая телешкола. Музыкальни ан- сек. 12.30 — Юртара сахьт. 13.30 — «Музыкальнаго истина» яха художествен- ни фильм. 15.15 — Весёлая телевидеи. «Планета человеков». Московски акаде- мически художествайческнх ученица 200 шу 16.15 — «Оха яхь мишта делаю». 16.25 — Весёлая телешкола. «Промышленной- кьабгарой хьаь». Передача дIаэзу Семенова. 17.25 — Телевизорашка чул- жиий тагIанарчу жон ю политически деятелеи Жуков. 17.55 — «Известия» газета яхь вокал музыкальни программа. 21.00 — «Хlа». Информационни иоогramма. 21.30— Боксан бокъ дунен хьал- къашта хьажа тухьо. Ленинградан передача. 22.00 — Кердалардаш. Передачай программа.

Пlгlа ПРОГРАММА

16.00 — «Зезаи» яха кукольнограмма. 15.40—«Гургал» (экхий металал. 16.20 — «Печки-лавочки» яха художествен- ни фильм.

РАДИО

15-гIа декабрь

6.30 — Юртара хахар (экхий металал). 6.45 — Хламашн хаоттаяи. 7.00 — Москва. 7.20 — «Гроэненский рабочий». «Комсомольскае знамя» газетай обзор. 7.50 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Пионерашка программа. 8.25 — Шолаш дукхаеча апарий. 9.00 — Москва. 13.00 — «Хlайбаьча хьана хьажа» яха «Iилма лучше» (тIаьгIай металал). 13.20 — Со- ветски Эсхара бIуьнаи дикаеп дола концерт (тIаьгIай металал). 13.45 —Кер- де обнаий ваханна ткъаи яха (тIаьгIай металал. 14.00 — «Композитора хьа» яха беседа (тIаьгIай металал). 14.30 — «Бейшта сашши лаьба ма дан» яха беседа (экхий металал). 14.40 — Интернациональ- ни дружбаеп садоаллаб (экхий метал- лал). 15.00 — Москва. 15.15 — Мос- ковскаьча дика ден бе (экхий металал). 15.30 — Юнармейскаьлара апарий про- грамма (экхий металал). 16.15 — «Ин- тернациональ» яха «Iилма - дола дола» коллектив» (тIаьгIай металал). 16.30 — «Школьни гIолбуьх яха оалин» ваитеп (экхий металал). 17.00 — Москва. 18.30 — Илдена доттагIан дешаеча дола концерт.

Сакъердаме хIамашI

МАЬКАРА ГАНГСТЕР

Нинце французски полице лаьмш цIя хеза искусства коллекцин гулъеи йола немецки барон Тис фон Режке. IIIаьхьача хана тохка- маш дальча тIельагIа гучадаккха вIашIехьадьинад маькара «кел- лекцинер» аттикварни хIамаш, картинаш, кхыйола художествен- ни еза хIамаш лелъеи йолча шайкена кулгаеди хинна хIар. «Коллекционера» баьккхинза дий- нахьа художникийн скульпторийн мастерскешка а ухай, цига доар- хIамеги йолча частин собраеишка хьежаш хинна баронн. Бийсинка баронс «духIабьзьхача» кхуьна уу мастерскешка чу а лелхаш, эстара езагIа йола произведеиеп лелъеи- ей хинна. Баронеп цун шин доакъзьхочуни квартирашка чу- хьежача полиции корнейл лочъьаьъ хинна массеех миллион франка маьха искусства произве- дениеш.

* * *

НАГГАХЬА ЙОЛЧА ХАНА.

Город Саутгемптонера англий- ски университете табличеаи тIа а долаккхар кхоа мошалонн оттанаш: «Алхха доценташа». Шоллагlча дийнахьа цхьанне шиъ цIи а на кIеьеп. ну дешаша «Iалгlолла Iламъеп»: «Iагагlалла болча хана ишшта толгошта ва».

(АПН).

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехкохкама секретара—3-34-38; партийни оазарни культурен отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтереп — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71

Газет прадуьл шинаеп гIоран, шоаттIел деношна

СФ05302 «Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцо проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84. Заказ № 10691.